

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov.
Issued daily except Sundays and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredništvo in upravljalništvo: 2857 So. Lawndale Ave.
Office of Publication: 2857 So. Lawndale Ave.
Telephone Lawndale 4235

LETO—YEAR XVI. Cena lista: Entered as second-class matter January 22, 1910, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879. Chicago, Ill., petek, 26. januarja (Jan. 26), 1923. Subscription \$5.00 Yearly. STEV.—NUMBER 22.

ZVEZNA PREISKAVA RADI TERORJA V HAR- RISONU JE PRIČELA.

TUDI LEGISLATIVNI ODESK PREISKUJE IZGREDE DRHA- LI V SVILI IN BARZUNU.

Znamenja govore, da je bil teror
vprizorjen proti strokovno orga-
niziranemu delavstvu.

Harrison, Ark. (Fed. Press.) —
Federalna preiskava zaradi tero-
rorja, pri katerem je drhal mori-
la in bičala stavkarje, je pričela.
Legislativni odesk preiskuje pose-
bej dogodke, ki so se odigrali pri
linčanju stavkarja E. C. Gregor-
ja in bičanja par tucatov stavkar-
jev.

„Meščanski komitej“ si je pri-
lastil diktaturo. Izpraševal je vse
novodošlece in tistim, katerim je
bilo dovoljeno ostati v mestu, so
pripeli pentlje na prsi. Ko se je
raznesla vest, da pridejo iz Mis-
sourijske in arkanskih mest pri-
jatelji mož, katere je ulična dr-
hal linčala, bičala in izgnala iz
mesta, se je mesto spremenilo v
oborožen tabor. Vsakdo je hodil
oborožen s samokresom ali puško
po mestu.

„Meščanski komitej“ je še ne-
kaj dni po linčanju stavkarja
Gregorja nadaljeval s terorizira-
njem meščanov.

J. V. Venable, delavski vodi-
telj, ki je na srečo ušel drhali v
Harrisonu, je zapustil Little
Rock, Arkansas. Pri svojem odho-
du je naznanil, da preskrbi po-
moč, da bodo delavci varni v
Harrisonu.

„Vlomili so v hišo, žene stav-
karjev so mučili in metali na ce-
sto“, je rekel Venable.

V raznih prodajalnah in delav-
nicah so nepričakovano razobesili
lepake, ki naznanjajo, da je uve-
dena odprta delavnica. Vprav ti
lepaki govore, kaj je bil namen
teroristov. Imena tega „meščan-
skega komiteja“ ki je zaslišaval
stavkarje in jih ukazal bičati, ni-
so znana. Sodnik J. M. Shinn iz-
javlja, da on ni pooblastil tega
„meščanskega komiteja“, da so-
di stavkarje in izreka kazni. Dr-
hal je prisilila mestne uradnike,
ki so simpatizirali s stavkarji, da
režignirajo.

Gertrude Branham, hči nekega
stavkarja, je zagrozila drhali, da
bo streljala nanjo, ako se dotak-
ne njenega sivolasega očeta.
Dekle je stara osemnajst let in
oddala je dva strela na drhal, ki
je padla po nji kot divja zver in
ji iztrgala orožje, s katerim je mi-
sliła braniti svojega očeta. Drhal
je odvedla tudi njenega očeta
pred „meščansko sodišče“.

Pod bičem „meščanskega ko-
miteja“ je neka veleporota uved-
la farsistično postopanje in obto-
ževala stavkarje, kot ji je ukazo-
val „razglašeni komitej“. Zapri-
seženih je bilo hitro petdeset de-
putitjev, da privedejo pred vele-
poroto priče.

Drhal je pričela s svojimi tero-
rističnimi čini po razširjeni go-
vorici, da sta dva stavkarja pri-
znala, da sta požigala mostove.
„Wop“ Stevens, ki je obtožen, ni
prišel. Razpisali so dva tisoč do-
larjev nagrade na njegovo glavo,
ako ga dobe živega ali mrtvega.

V splošnem se pričakuje, ako se
bo uveljavila nepristranska prei-
ska, da se razkrije velikanska za-
neta, ki je imela namen uničiti ne
le organizacije železniških usluž-
boencev, ampak tudi drugih delav-
cev, ki so trn v peti delavskih iz-
koriščevalcev.

PRED SMRTJO SE JE ZBUDIL.

Belleville, Ill. — John Straub
je bil mož v starosti 60 let, ki se
je pred mesecem počutil bolj sla-
bo. Pred osemnajst dnevi pa je
zaspal in spal ravno toliko časa,
ne da bi se zbudil. Ko se je pre-
budil v sredo, je izgledal zdrav,
a pol ure na to je umrl.

TEČAJ ZA PROUČAVANJE RADIJA.

Philadelphia, Pa. — Na penn-
sylvanski univerzi bo otvorjen
nov tečaj za proučevanje radija,
kakor poroča univerzijsko ravnal-
stvo.

KAPITALISTIČNO ČASOPISJE SE PENI JEZE VSELED OPRO- STITVE HERRINSKIH RUDARJEV.

Chicago, Ill. — (Fed. Press.) —
Kapitalistično časopisje po vsej
Ameriki se jezi nad porotniki, ki
so oprostil pet herrinskih rudar-
jev pri prvi obravnavi. „Pravo-
rek herrinske porote je velik ma-
dež sramote za vsa dežela“, se
razlega splošni krik v Izraelu ka-
pitalističnih uradnikov in najetih
člankarjev. Zlasti jih pa jezi iz-
java Fr. Farringtona, predsednika
rudarske organizacije v Illinoisu,
ki je rekel, da je pravorek porot-
nikov je poraz sovražnikov orga-
niziranega delavstva.

OPERATORJI IN RUDAR- JI PODPISALI POGODBO.

Temeljna tridržavna mesdna po-
godba stopi v veljavo 1. aprila.

RUDARJI OBRŽE STARE POGOJE.

New York, N. Y. — Zastopniki
lastnikov rovin in rudarjev na
polju mehkega premoga so v sredo
formalno podpisali mesdno po-
godbo, ki velja eno leto in krije
tridržavno centralno konkurenčno
polje, obstoječe iz držav Ohio,
Illinois in Indiana. Pogodba bo
služila kot merilo za določanje
mezd in drugih pogojev po vseh
ostalih državah, kjer se koplje
mehki premog.

Zastopniki obeh strank so tudi
sprejeli resolucijo, o kateri se je
pozneje izrazil John L. Lewis,
predsednik rudarske organizacije,
da „prepreči vsakoletni strah pre-
mogarske stavke“.

Resolucija določa, da se podod-
sek operatorjev in rudarjev snide
8. januarja 1924. in pripravi nove
pogodbo, ki nadomesti sedanjo,
katera poteče 31. marca 1924.

Pododsek sestoji iz sedemnajstih
odbornikov, katerim načelujejo
operator Michael Hallagher kot
predsednik, William Green, tajnik,
blagajnik United Mine Workers
of America, kot tajnik in operator
W. L. Robinson kot pomožni taj-
nik.

Nova pogodba je v resnici na-
daljevanje stare, ki je bila podpi-
sana v zadnjem avgustu v Clevel-
landu. Rudarji so obdržali staro
mezdno in vse druge stare pogoje.

Lewis je dejal v sredo zvečer,
da se pogajanja v drugih državah
prične takoj in tridržavna pogod-
ba bo povsod sprejeta najkasneje
v prihodnjih dveh tednih. Lewis
pravi, da je zagotovljen o tem.

ŽENIN TEPEN.

Toži mesto za deset tisoč dolar-
jev odškodnine.

Hutchinson, Kans. — Lerton
Morris iz Lyonsa, Kans., se je pri-
šel ženit v malo mestec Little
River, Kans. To pa fantom v
Little Riverju ni bilo všeč in skle-
nili so, da pretepejo Morrisa, ka-
dar pride s sabo nevesto, da tako
dajo drugim tujim fantom zgled,
kaj jih čaka, ako pridejo po ne-
vesto v Little River. Kakor do-
govorjeno, tako storjeno. Morris
so pošteno namlatili.

Ta neumnost in sirovost bosta
stali mesto lep denar, kajti posta-
va v državi Kansas pravi, da je
vsakdo upravičen do odškodnine,
ki ga napadejo tri osebe ali več.
Morris je zdaj tožil mesto Little
River za deset tisoč dolarjev od-
škodnine.

Očetje se zdaj jeze nad fanti,
kajti tožba pomeni, da bodo po-
višani mestni davki in da bodo
morali očetje šteti denar, ker so
njih sinovi izvršili veliko neum-
nost.

RUSKA OPERA V CHICAGU.

Chicago, Ill. — Ruska opera bo
gostovala v čikaškem opernem
gledališču Auditorium zadnja dva
tedna v februarju in prva dva te-
dna v marcu. Opera pride 19. fe-
bruarja in bo imela vsak teden
tri predstave. Fedor Šaljapin in
Ira Burskaja bosta glavna peva-
ca. Vstopnine so že zdaj na prodaj.

STARI "SKIP" JE ODREDIL PRETRGATI TELEFONSKE ZVEZE.

Klanovski terorizem bo kmalu
predložen veleporoti.

SE VEDNO IZPRAŠEVANJE PRIČI.

Bastrop, La. — Zaslišanje je
zopet pokazalo, da je klanovska
organizacija zapletena v umor,
da je kršila državne in federalne
postave. Kljub temu pa stari
Skip in drugi klanovci še vedno
stopajo okoli po ulicah z grande-
co španskega granda. Ako bi se
kaj takega doglalo o kateri de-
lavski organizaciji, tedaj bi vse
kričemo kričalo: „Primitje morilce
in obsodite jih na smrt!“

Državni prokurator je nazna-
nil, da se vrši zaslišanje še en-
dan, na kar bo cela zadeva izroče-
na veleporoti, da izdela obtožnico.
Priča za pričo je bila zaslišana
danes in vprašane so bile, ako je
katera spoznala člana drhali v
črni haljah, ki je ustavljala dne
24. avgusta avtomobile na javni
cesti in na to odvedla Daniela in
Richarda v mučniško smrt.

Zaslišana je bila tudi lokalna
telefonistka gđ. Lillian Well-
man, ki je bila v službi v noči 24.
avgusta. Vprašana je bila, ako ji
je kdo omenjeno noč ukazal, naj
se sprejme in odda telefonskih
poročil. Telefonistka je nerada
odgovarjala, končno je pa prizna-
la, da ji je stari Skipwith, „pro-
svetljeni ciklop“ klanovske orga-
nizacije, dal tak ukaz.

Tuckett Mason je pričal, da se
je 24. avgusta popoldne kapitan
Skipwith razgovarjal s raznimi
tujci na trgu pred sodiščem, ki
so se ozirali po njem in njegovem
prijatelju Roy Broadneku. Poz-
nal ni nikogar, kajti bili so
tujci.

Thomas Surgein je izpovedal,
da je spoznal Watt Daniela na to-
vornem avtomobilu, ko so srečali
drhal v črni haljah na javni ce-
sti dne 24. avgusta. Daniel je i-
mel zavezane oči.

ODMEVI HERRINSKEGA PRO- CESA V DRŽAVNEM SENATU.

Senat je dovolil denar za nadalje-
vanje procesa.

Springfield, Ill. — Zadnje sre-
do je bila v državni senatski zbor-
nici vroča debata glede procesa
proti rudarjem v Herrinu. Sena-
tor Otis F. Glenn, ki je pomagal
tožiti rudarje, je predložil, da
senat dovoli generalnemu prav-
niku Brundageju \$75,000 za fi-
nanciranje nadaljnjega procesa v
Marionu. Senator William Sneed,
ki je član rudarske unije, je pa
pobijal predlog. Sneed je predla-
gal, da se Glennov predlog po-
pravi toliko, da se denar dovoli,
ako Brundage spravi pred sodišče
Lesterja in tiste, ki so povzročili
umor treh unijaskih rudarjev, kar
je izzvalo izgrede v Herrinu.

Sneedov popravek je seveda
propadel, kajti večina senatorjev,
zlasti oni iz Chicago, so odprti na-
sprotniki organiziranega delav-
stva, pa naj so demokrati ali re-
publikanci. Predlog, da se dovoli
denar generalnemu pravniku za
procesiranje rudarjev, je bil spre-
jet; samo devet senatorjev je gla-
sovalo proti.

„Senator Glenn vam je povedal,
da splot ni mogoče dobiti porote v
Williamson okraju, katera bi spo-
znala rudarje krivim. Čemu po-
tem zahteva \$75,000 za nadaljeva-
nje procesa? To se pravi metati v
vodo ljudski denar. Moške, katere
senator Glenn zagovarja, bi morali
biti obtoženi in kaznovani za iz-
gubo 23 življenj v Herrinu. Kdor
pravi, da rudarska organizacija
priporoča ubijanje, namenoma
laže ali pa ne ve, kaj govori,“ je
rekel senator Sneed med debato.

VREME.

Chicago in okolice: V soboto
nestalno. Dež ali snež. Južni in
južnovzhodni vetrovi. Temperatura
v zadnjih 24 urah: najvišja
36, najnižja 30. Sonce izide ob
7:09, zaide ob 4:53.

SOCIALISTIČNA PREDLOGA ZA IZPLAČEVANJE POD- PORE BREZPOSELNIH.

Madison, Wis. — (Fed. Press.) —
Socialistični senator Henry A.
Huber je predložil v legislaturi
predlog, ki določa, da država pla-
čuje podporo brezposelnim delav-
cem, dokler so brez dela in delo-
dajalec morajo prispevati gotov
delež v sklad te podpore. Delavci,
ki nočejo sprejeti dela med stav-
ko ali izporom, ne zgube podpore.
Blaine-La Folletteova skupina re-
publikancev podpira Huberjevo
predlogo.

MEHIKA SE NI DALA IZRINITI S POVRŠJA.

NJEN VPLIV JE OPAKITI V
CENTRALNO-AMERIŠKIH
ZADEVAH.

Centralni Američani so odklonili
ustanovitve unije po načrtu dr-
žavnega departamenta.

Washington, D. C. (Federated
Press.) — Zdi se, da je ponesre-
čilo načrt našega državnega de-
partamenta, po katerem naj izgi-
ne vpliv Mehike v Centralni A-
meriki.

Privatna šola tajnika Hughesa
za centralno-ameriške delegate,
ki sede v Washingtonu že od de-
cembra, se razpusti v nekaj dneh,
s izvršenih bo le nekaj stvari, za-
radi katerih je bila sklicana, da
jih dokonča.

Centralni Američani so odklo-
nili, da ustanove unijo po načrtu,
ki ga je izdelal državni depart-
ment, rekoč, v jeziku vljudnih in
izurjenih diplomatov, da čas še
ni zrel za tako unijo.

Ta vljudna fraza pomeni: (1)
Nikaragva ni svobodna, ker bodo
ameriške čete še nadalje ostale v
njem glavnem mestu. (2) Še v
neki drugi ameriški mali republi-
ki gospodari predsednik, ki so ga
izbrale ameriške korporacije in
ki nasprotuje ljudski volji. (3)
Mehika, naravna zaveznica cen-
tralnih Američanov, je še vedno
izključena od predlaganega spo-
razuma, ker ji ni naklonjen taj-
nik Hughes.

S pravo vljudnostjo, kakršna
je v navadi le pri največjih dr-
žavnih, izjavljajo centralni A-
meričani tajniku Hughesu, da
sprejmejo v principu vse njegove
predloge, toda praksa zahteva, da
pride ugodnejši dan, da se izve-
dejo.

Za tem zapostavljenjem držav-
nega departamenta se skriva dej-
stvo, da se je Mehika kljub Hu-
ghesu udeležila konference. Cen-
tralni Američani so se vedno po-
svetovali s svojimi vladami in
njih vlade so se zopet posvetovali
s poslaniki Mehike, ki so nastane-
ni v centralnih ameriških re-
publikah.

Centralni Američani so se ravnali
popolnoma po diplomatični
praksi, ako so se posvetovali s
Mehiko in jo vpraševali za nasve-
te. Tako početje soglasja popolno-
ma s mednarodnim zakonom. Za-
daj za zastorjem prijateljstva, ki
obdaja washingtonsko konferen-
co, se vrši velik boj, v katerem se
bojujejo latinski Američani proti
absorpiranju bližnjih teritorijev
po Združenih državah.

Na zadnji dan konference na-
znani državni departament, da se
je ustanovilo novo razsodišče za
Centralno Ameriko. Seveda ne bo
tako razsodišče, kakršnega je pri-
poročal tajnik Hughes in upal,
da ga konferenca sprejme.

Je pač navaden sporazum, ako
pride do kritičnih preprirov, te-
daj vsak narod imenuje po enega
zastopnika v razsodišče, ki bo i-
mel pravico soditi samo o vpra-
šanju, ki je na dnevnem redu in
za katerega gre. Po sedanjih na-
črtih na bodo Združene države
imale zastopnika v takem razso-
dišču.

POSLANEC JE UMRL MED DE- ZATO.

Little Rock, Ark. — Državni
poslanec Leroy Lee iz Dardanel-
la, Ark., ki je bil predsednik sod-
nega odeska v zbornici, se je se-
sedel na svojem stolu med debato
in umrl. Zdravniki pravijo, da ga
je zadela mrtvoud.

Ruhrski rop vpropasti centralno Evropo.

Imperialistična francoska vlada bo z gospodarsko anek-
sijo ruhrske doline izpodkopala ekonomski sistem
v državah, ki so navezane na produkte iz Ruhra.
Protestna stavka nemških delavcev se neprestano
razširja; 300,000 delavcev je na štrajku. Nemški in-
dustrijski magnati obojeni na pičlo globo. Fran-
cozi še niso našli pričakovanega bogastva v Ruhrju;
zdaj so na slabšem kot so bili prej. Ameriški opazo-
valci poklicani domov. Angleška vlada ne ve, kaj
bi storila.

DELAVSTVO EVROPE PROTE- STIRA PROTI OKUPACIJI RUHRA.

London, 25. jan. — Angleška
holandske in španske delavske or-
ganizacije so sprejele protestne
resolucije proti francoski invaziji
Nemčije. Delavska stranka v
Angliji zahteva od vlade, da naj
intervenerja in zahteva, da fran-
coske čete izpraznijo Ruhr. Delav-
ske strokovne unije v Holandiji so
sklenile, da bodo finančno podpi-
rale nemške delavce v Ruhrju.

ANGLEŽI IN TURKI SE NE MOREJO ZEDINITI.

Vprašanje olja morda razbije
losansko konferenco; vse
drugo je „rešeno“.

ZAVEZNIKI DALI TURKOM VELIKE KONCESIJE.

Lausanne, 25. jan. — Pogajanja
med Turki in Angleži glede Mo-
zula, kjer so oljni vrelci, so še
vedno na mrtvi točki. Na groboj
lorda Curzona, da Anglija pred-
loži zadevo ligi narodov pod pre-
tvezo, da Turčija ugroža mir na
bližnjem vzhodu, ker noče odsto-
piti Mozula arabski državi, so
Turki odgovorili, da jim je vse-
eno, kaj store Angleži.

Kakor zdaj stoji stvar, se kon-
ferenca po dveh mesecih preroka-
nja in natezanja nazadnje še raz-
bije zaradi olja v Mozulu.

Vse druge zadeve na konferenci
so menda rešene. Zavezniki so dali
Turčiji veliko koncesijo, ko so
umaknili račun za povračilo stro-
škov okupacije Carigrada in dru-
gih turških krajev; dalje so zni-
žali vsoto odškodnine na 15 miljo-
nov sterlingskih funtov.

Francoska delegacija je pričela
nagajati Anglešem in odprto po-
pirati Turke. To je rezultat
angleško-francoskega spora glede
na Ruhr.

Carigrad, 25. jan. — Iz Smirne
javljajo, da so bile včeraj vse
turške rezervne čete, katerih je 25
razredov, poklicane pod orožje
vseled koncentriranja Grkov v za-
padni Traciji.

RUSKA CERKVENA REVOLTA V TOLEDU.

Toledo, O. — Tukajšnji ruski
župnik John Dumil je brez fare.
Rebelni farani so ga vrgli iz cer-
kve zadnje nedelje in potem so šli
k sodniku, ki je odredil, da mora
Dumil dati ključke od cerkve. Du-
mil se je obrnil na škofa v Newar-
ku, toda farani pravijo, da ga ne
marajo več. Rebeljon je nastal
radi tega, ker je župnik obtožil
nekatera svoje farane, da trlijo s
opojnimi pijačami v besmentu
pod cerkvijo.

ŽELEZNIČARJI IMAJO V NA- ORTU VEČ BANK.

New York, N. Y. — Bratovski-
na strojevodji je naznanila, da bo
zaposlila za čarter za ustanovi-
tev svoje banke v New Yorku še
ta teden. Banka, ki je ima v na-
črtu, bo izključno last delavske
unije in lokalov v New Yorku.
Warren C. Stone, predsednik uni-
je je naznanil, da imajo organizirani
železničarji v načrtu več ta-
kih bank po vsej državi New
York, ki jih bodo ustanovljali v
večjih mestih po potrebi.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
 LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
 Cena oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.
 Narodna: Zedinjena država (Ivan Chicago) \$8.00 na leto, \$2.50 na pol leta in \$1.25 na tri mesece; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 na pol leta, \$1.65 na tri mesece, in za inozemstvo \$8.00.

Naslov na vse, kar ima stik s listom:
"PROSVETA"
 2857-59 So. Lavndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"
 Organ of the Slovene National Benefit Society.
 Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.
 Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

"MEMBER OF THE FEDERATED PRESS"

Datum v oglasu n. pr. (Dec. 31-22) poleg vsakega imena na naslovu pomeni da vam je s tem duovom potekla naročnina. Ponovite jo pravilno, da se vam ne ustavi list.

ENKRAT JE ZAKON USTAVEN, ENKRAT NI USTAVEN.

Železniške družbe znajo zavijati.

Meddržavna trgovska komisija je sporočila, da je štideset železniških družb v Združenih državah imelo po šest od sto dobička. Zakonske določbe seveda ni, da se kontrolirajo in uravnava izdatki železniških družb.

Ampak nobena teh železniških družb ni odračunila kaj vladi, kot je določeno v Esh-Cumminsovi transportni postavi.

Nekatere železniške družbe so na ta način odračunile, kar je šlo vladi, da se dolg izravna pri delu za vlado. Druge železniške družbe pa nočejo dati vladi ničesar in pravijo, da je zakon protiustaven.

V juliju je bilo seveda drugače, ko so zastavljali železniški delavci. Takrat so železniške družbe s pomočjo časopisja, ki zagovarja njih interese, kričale, da se železniški delavci puntajo proti vladi. Takrat so železniške družbe naglašale, da je Esh-Cumminsova transportna postava ustavna, ko so železniški delavci izjavili, da odbor nima pravice vsiliti znižanje meze, ampak da lahko samo svetuje.

Zdaj, ko je treba vladi šteti od dobička, pa kriče železniške družbe, da je omenjena postava protiustavna.

To pomeni, da se bo morala vlada tožiti za denar, ko bo hotela kaj dobiti od gotovih železniških družb. Predložiti bo morala stvar sodišču in jo tirati do najvišjega sodišča, preden bo dobila denar.

Tudi to vpiranje proti izplačilu vladi, kar gre vladi, dokazuje, da ne bo miru v železniški industriji, dokler ne bodo ameriške železnice nacionalizirane. Privatni železniški interesi so sicer pri volji pograbit denar, niso pa pri volji dati od sebe, kar je enkrat v njih krempljivih, dasi ravno pravi postava, da ga morajo odračuniti tistemu, kateremu gre.

DANAŠNJI SISTEM V ŽARKI LUČI.

Veleporota v Chicagu, ki ima nalogo, da preišče vzroke o prostituciji in poda nasvete za njeno odpravo, se je potrudila v bolnišnico, v kateri se nahajajo bolne prostitutke. Spremlj jo je na tem potu zdravstveni komisar Bundesen, ki opozarja javnost na nevarnost, ki tiči v spolnih boleznih.

Bolnica je dejala: "Delala sem na Dearbornovi cesti. Bilo je šestnajst deklet. Nas niso preveč nadlegovali. Gospodinja je imela s policaji vred dober lov. Pa tudi me smo napravile dober biznis."

"Fantje so prihajali v procesiji. Imeli nismo salonkega biznisa, pogovarjanja s prišleci. Marsikatero noč sem zaslužila celo sto dolarjev."

Na to je bolnica nadaljevala, da je gospodinja prešla polovico, pet in dvajset centov je šlo za protekcijo od vsakega dolarja. Ostalo ji je še od trideset do štirideset dolarjev, kar ji je pobral njen soprog. Jezila se je, da je plačevala prispevke za protekcijo, ker ji nič pomagalo in so jo neko noč vseeno prijeli.

Porota je na to zaslišala drugega dekleta, starega devetnajst let, kateri je bolezen že uklesala v njen obraz poteze starosti. Bila je ista tožba, ista povest.

Iz vseh izpovedi je pa bilo jasno spoznati, da so morale prostitutke plačevati za protekcijo. Kdo je prejemal denar? Gotovo ni ostal denar tistemu, ki ga je hotel pobirati, ampak se je oddal višji osebi, ki je zadržala na obo očesa, dokler je šlo.

In to ni nova reč. Še kadar so preiskavali vzroke za prostitucijo, so vselej dognali, da so morale prostitutke plačevati davek za protekcijo, katero niso faktično nikdar uživale.

Kaj to znači? Da je današnji sistem skozinskoz korumpiran.

Ko so prvokrat dognali, da morajo prostitutke plačevati davek za protekcijo, je bilo malo krika v časopisju, na kar je bila cela umazana afera hitro pozabljena. Tako se je zgodilo drugič, tretjič itd. V začetku je bilo veliko grmenja, na to molk in pri molku je ostalo, dokler ni nekaj let kasneje prišla taka stvar zopet v javnost.

Kaj se zgodi sedaj? Vpitja je precej. Če bo kaj zaglego, je seveda drugo vprašanje. Glavni krivci bodo ostali nekaznovani kot ponavadi, sistem bo pa ostal. In dokler ne pade sistem, se razmere ne spremenijo.

SLIKE IZ NASELBIN.

Iz okolice Finleyville, Pa. — Ker je sila dolgo ni bilo nič glasu iz naše naselbine, sem se namenil malo opisati, kako so tukajšnje razmere. Z delom gre za "en cink" boljše kot je bilo. Njim je pač čas, da začnejo, kajti ni več daleč čas, ko bomo zopet imeli izprtje od strasti premogarskih baronov. Zopet si hočejo nakupiti premoga, da bodo nas uboge delavce laglje držali doma.

Ravno dve leti je tega, odkar sem se naselil v to naselbino. Bilo je to prijetno mesto, pravim, a sedaj ni več onega Finleyville. Dne 29. decembra je nastal požar, ki je objel celi Finleyville z ognjem. Zgorele so štiri štacune, dve restavraciji in dvorana "Muss."

Bojaki naj nikar ne mislijo, da pečlar žaluje za tistimi štacunami. O ne... nekaj drugega je. Zgorela je velika zaloga selja in "pork & beans". Nekaj se je pravzaprav vseeno dobilo, tako da bo pečlar vsaj en čas brez skrbi. Dobiti bi se dalo še vse več, a tudi pečlarji smo bili v nevarnosti in smo tudi mi začeli nositi na dan kovtve in rjube. Ravno poleg pečlarskega kluba je namreč velika prodajalna za blago in bil sem že ves v zraku, misleč, France bo pa lahko šel na Novega leta dan v novih hlačah in novih škornjih na sprehod proti Libraryju, Pa.; to bi se "štrekal", toda spak je že tako naredil, da je vse izpodletelo. Iz P. Moneity je prišla požarna bramba, obrnila tja proti in začela gasiti. Ogenj je bil pogazen in France bo moral zopet čakati.

Pečlarskega predsednika Maksa prosim, da mi oprost, ker nisem izpolnil njegove želje. Včasih je slovek tak, da se mu že da kaj povedati. Dva dni pred Božičem sem prišel kuhat fišol, tako, da je bil na sveti večer še napol kuhan. Da bo o Novem letu pravočasno kuhan, sem pa dal kuhat "bins" takoj po Božiču, torej tudi ni bilo časa odveč. Tako se se bližali sveti trije kralji, pa nič ni bilo za v lonec. Očlovek bi kar mačka zabodel, če bi ne bil prekleš. No, pa svetim trem kraljem že gre tudi ta, slovenski pečlar pa gre tja, kjer je slovenska banda, štajerski ples, kraševski bos in kranjska klobasa.

Naš pečlarski predsednik se je oglasil iz Clintona v Prosveti, št. 305. No, vidim, saj sem mu rekel, naj se mirka, kot bo hodil. Tako pa takoj sil v škodo, po glavi mu hodijo deklekile noge. Pravi, da se je fajn zabaval na veselici, pa še boljše bi bilo, če bi bil France zraven, kajne. Le potolačen bodi, prvih 50 copakov, ki jih skupljem izpod šteta, me bo pripeljalo tja.

Svetujem mu torej, da se še sedaj pripravi za pravi pečlarski diner. Saj mu ni treba preveč ugrabiti, kaj je primerno, ker pozna me že celih sedem laških let in ve, kaj mi prija.

Pozdravljam vse čitatelje Prosvete, posebno pečlarje. — Frank Pernishek.

Palisades, Colo. — Nastopili so novo izvoljeni javni uradniki, ki vem, da bodo morali zavijati rokave, preden izstijo storo gnilob, ki so jo povzročili prejšnji uradniki, zvesti Rockefellerjevi pristaši. Novi uradniki so precej zaposleni a brzkone prej kot bodo prišli do prave poti, bodo imeli marsikatero zapreko s Colorado Fuel and Iron Co., ki jim je vedno za petami.

Kakor sem žul, je prišel pred par dnevi nekdo nazaj iz Južnega Colorada, kjer je bil zaposlen pri Colorado založni kompaniji. Uradniki so v prodajalni večkrat prišli v pogovor zaradi bodoče stavke, katere pride po njihovem mnenju prav gotovo, kakor je oni uradnik ališal od njih. Ko so se pogovarjali v družbin prodajalni, so bili precej previdni, ali na dotičnika iz južnega Colorada se niso veliko ozirali, misleč, da je njihov slovek. On je pazno poslušal njih pogovor in je tega razvedel, da Colorado Fuel and Iron Co., namerava prvega aprila utrgati plače kakor zdajnja leta in zato vposluje samo Mehikane ter sprejema nazaj v službo vse stare strelece.

Dotičnika iz južnega Colorada je uradnik vprašal, zakaj danes ne pusti dela, ker po prvem aprilu bo več dela in lepša prilika za kaj zaslužiti sploh da bo tedaj dovolj dela; da mu bo dal delo v revu po 1. aprilu in plačal za to po \$3.25, kar pa je vprašani odločno odklonil.

Zatorej rojaki, ki še niste pri

organizaciji, pristopite, ker naval na organizacijo bo velik in ako bomo pripravljeni, ga bomo s lahkoto odbili ter premogovnim družbam preprečili veselje. To je zadnji poizkus družbe. Niti eden se ne bo mogel izgovarjati, da ni bilo organizatorjev. Organizatorji so zdaj v vsaki naselbini.

Bil sem povabljen na neko krstijo, na kateri pa nisem mogel biti prisoten, kajti železniška družba tu je tako na "bum", da sem se vozil 12 milj štiri ure. Če bi se torej podal na krstijo v južni Colorado, ni gotovo, da bi mesto na krstijo ne prišel na ženitovanje. Voščim jim vseno obilo sreče in kadar se zopet oglasi gošpa Storklja, da bi ne bila skromna, temveč jih obiskala s večjo bisago, da bo večje število. Tedaj bom gotovo prišel na krstijo.

Člane našega društva prosim, da bi se bolj številno udeležili prihodnje seje. Na decembrski seji so bile volitve, pri katerih sem mislil, da bom odločil tajništvo do druge seje, na drugi seji pa je bilo spet tako kot decembra. Članstva ni bilo in tako sem bil primoran biti zopetni tajnik, toda ne več brezplačno kot do sedaj. Torej pridite vsi na prihodnjo sejo, kdor hoče opravljati tajniški posel brezplačno, dobi za nagrado knjige. — David Šusteršič.

Yukon, Pa. — Zalostnega srca naznanjam vsem prijateljem in znancem širom Amerike, da je po dolgi in mučni bolezni smrt pretrgala nit življenja mojemu nad vse priljubljenemu soprogu Andreju Kravanju v najlepši moški dobi, staremu 43 let. Umrl je dne 5. januarja, 1923, ob 7:30 zjutraj.

Ranjki je bil rojen leta 1879 v Kalu pri Bocu na Primorskem, po domače pri Ganzu in zapuščtu mene, žalujočo soprogo in enega brata; v starem kraju pa očeta, mater in sestro.

Najlepša hvala vsem, ki so mi stali ob strani in me tolažili v urah žalosti. Lepa hvala Johnu in Matiji Pičulu, Johnu Kravanju, Tonu Korh, Toni Lavriš in Andriju Komac, ki so obiskovali pokojnika, ko je bil še živ in tako olajševali njegovo bolečino.

Pogreb pokojnika se je vršil civilno v Irwinu, Pa., dne 7. januarja, 1923. Lepa hvala vsem, ki so se udeležili pogreba in ga spremljali k zadnjemu počitku. Zahvaljujem se za krasni venec, ki ga je darovalo članstvo društva "Novi dom", št. 117 SNPJ, kot v zadnji brataki pozdrav svojemu sobratu. Še posebej se zahvaljujem moji teti Kaus in teti Berti iz Herminieja, Pa., za vse dobroto, da ste mi stali ob strani in pomagali prej in po smrti pokojnega soproga.

Tebi, ljubljani in nepozabljeni soprog naj bo lahka ameriška gruda. Žalujoci ostali Eliza Kravanja, soproga, John Kravanja, brat in njegova družina.

Conemaugh, Pa. — S tužnim srcem naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je dne 3. januarja umrl moj brat Frank Svete, v najlepši moški dobi, star 29 let, po kratkem, še ne dveletnim bivanju v Ameriki. Uroda je hotel, da je v premogorovu, ko je dvigal voz na tračnice, prišel v dotiko s električnim tokom, kar ga je na mestu ubilo.

Umrl Frank je doma iz vasi Sabočevci pri Borovnici na Kranjskem, kjer zapušča ženo in dvoje otrok, mater tri sestre in dva brata, ter meče tu v Ameriki. Pokopani je bil po katoliškem obredu v Moretville, šupnja sv. Roka.

Srečno se zahvalim članom društva "Napredni Slovenci", št. 254 SNPJ, katerega svesti član je bil tudi pokojnik, za krasni venec, ki so mu ga položili na krsto.

Najlepše se zahvalim družini Svetotovi, pri kateri je bil umrl brat na hrani in stanovanju in mrtvaškem odru, ter za krasen šopek svežih cvetlic, ki ga je poslala kot prijatelju v zadnji pozdrav. Družini Svetotovi gre hvala za ves njih trud in potrivalnost. Lepo se zahvalim sobratu Alojziju Jakole kot predsedniku društva, tebi predragi brat pa naj bo lahka ameriška semija. Počivaj v miru! — Tvoj žalujoči brat — John Svete.

Prav. "Zakaj pa se ne poročite, gospod Zimzelen?" — "Ja, vidite, premišljeval sem, pa sem stvar odločil. Zakon ima dobro in slabo stran. Dobra je, da Slovek ni sam, slaba pa ta, da mora Slovek vedno misliti na dva."

Indijanske legende in pravljice.

Kolumbina.

Pred mnogo, mnogo leti, ko je bila zemlja še mlada in je izvoljeno ljudstvo živelo v sreči in senca Velikega vrha, kateri je končal v nebesih, se je poglavarju indijanskega plemena rodila hčerka.

Deklica je odrasla in vsi člani rodu so jo imeli radi, kajti bila je najkrajšnja dekle na vsem svetu. Njeni lasje so bili črni kakor najtemnejši nočni oblaki, njene oči globoke in modre kakor jasno nebo, njeno obličje je bilo belo in ne rdeče kakor drugih Indijancev, ki so jo poznali. Njen glas je bil voljan kakor prijeten južni veter in sladek kakor petje ptičkov, ki so ji prepevali s dreves. In od blizu in od daleč so prihajali poglavarji in vojščaki indijanskih rodov, jo snubili in vpraševali za roko.

Ko je odrasla popolnoma, je šel glas o njenih vrlinah tako daleč, da so prišli najbolj oddaljeni poglavarji, da jo vidijo in ljubejo. Stan njenega očeta je bil napolnjen z najbolj redkimi darili, ki so jih prinesli poglavarji dekletu; prinesli so kože, loke in sulice, rogove, jopiče in druge lepe okraške, ki so si jih s trudom pridobili.

Toda dekle je imela vse poglavarje in vojščake enako rada, nobenega izmed njih bi ne poročila, čeprav so jo mnogokrat vprašali, dokler ni prišel k njih rodu nek vojščak Dakotčan s severa. Ta jo je dolgo časa vpraševal za roko, vprašal jo je vsakikrat, ko je bila polna luna, toda dekle mu je vsakikrat odrekala, tako, da je bil vojščak že jezen. Nekega dne se je priplasil do stana, kjer je dekle spala, krunadel jo je z njenega ležišča in jo odnesel na svojem konju proti vzhodu.

Ko so pri Kolumbininem rodu odkrili, kaj se je zgodilo, so hitro zajahali njih šrebece in zasledovali tatu. Podnevi in ponoči so ubežnika zasledovali in se podili za njim, dokler ga niso upehani doslegli, ko je ravno prekorajšil Veliko reko proti vzhodu. Vojščak je uvidel, da je zajet in ne bo mogel uteči, pa je izlil svoj nož in kože ter ga zabodel dekletu v rce. Tako je dekle umrla, vojščak sam pa se je nasadil na svoj nož. Z žalostjo in solzami v očeh so vojščaki prijeli dekleta svojega rodu in jokaje jo odnesli proti domu, kjer so jo položili pred vrata stanu njenega očeta. Ves rod je tugoval dolgo časa, dolgo časa je bilo vsem za krasnim dekletom. Manitu je slednjič videl veliko njihovo tugo, prikazal se je sbranim očetom rodu in jim rekel:

"Ne žalujte, moji otroci, ker ste izgubili svojo hčer, kajti jaz sem vaš oče in ščitil vas bom, vašo hčerko bom vzel s seboj na Polje velikega lovišča, odkoder bo gledala na vas, vas videla in vas ljubila. Kakor sem obljubil, tako se bo zgodilo in v dokaz vam pustim znamenje, da je vaša krasna hčerka vedno s menoj."

Ko je Manitu to izgovoril, je šel k vodi, kjer je ob bregu ležalo truplo mrtve hčerke, zajel z rokami vodo iz struge in jo pokropil po dekletu. Tedaj je iz nebes prišel gost in velik oblak, izginil, iz njega pa sta nastala dva ptičja, ki sta prijela mrtvo dekle in ga odnesla na zapadno stran proti nebesom, kjer je stal Veliki vrh in je na njem vladal Manitu. Kjer je pa ležalo truplo mrtve deklice, so zrastle tri rože, vzcvetele so in zrastle visoko kot je bila dekle. Čase njihovih cvetov so bile modre kot oči mrtve deklice, ki jo je vzel k sebi Manitu, njih zunanje cvetno perje pa je bilo bele kakor obličje pokojnice.

In vse naokoli so pričele rasti cvetlice, ob bregu rečice in po hribčkih. Zrasle cvetlice se imenovale kolumbine. Tako danes vsak Indijanev ve, da je kolumbina cvetlica Manituja, ki znači obljubo Indijancem, da jim bo vedno ostala v spomin za krasnim dekletom, ki jo je umoril vojščak iz Dakote.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Livingston, Ill. — Inozemcu, ki vpraša za prvi državljanski papir, ni treba znati angleščine. Vsak tujecemec lahko takoj vpraša za prvi papir, ko mu je dovoljen vstop v Združene države. — Pozdravi!

Conemaugh, Pa. — Vaš dopis je bil preložen za sredino izdaje dne 24. t. m., zato ga priobčimo danes. — Pozdravi!

Meteoriti.

Viljem Hohenzollern je prenehal sekati drva v Doornu, odkar so prišli Francozi s sabljami v nemške gozdove. Viljem in Poincare sta enako pridna sekača.

Prvo dejanje tragikomedije, katero igrajo francoski vladarji v Ruhu, je končano. Junak je še živ, toda čisto vseeno je, če bi bil poginil takoj v prvem dejanju.

V New Yorku je rebeliral pastor episkopalne cerkve. Dvignil je zastavo "liberalne cerkve", v kateri sme vsakdo poljubno verjeti ali ne verjeti v božanstvo Jezusa.

Dr. Grant — tako se piše rebelni pastor — ni v nevarnosti za svojo kožo, včasih bi bil vržen v ječo in sežgan na grmadi, ampak teh časov ni več — izvzemli na jugu Združenih držav. Njegov škof ga lahko izobči in potem dr. Grant otvori svojo neodvisno cerkev; pristašev dobi dovolj.

Vse drugače bi bilo, če bi pastor pridigal, da ne veruje v formo sedanje vlade. Tedaj pa bi bil v nevarnosti.

Pobožni Ircl ga vedno bolj pihnejo. Zadržni se streljati na ženske, ki so molile rožni venec za ustreljene republikane. Na Irskem je tudi molitev za rebele izdajstvo.

Za Asirce je morda še kaka pomoč, za Irce in Poljake je ni.

Protest krščanskih režimov proti barbarskemu Turčinu:

Krepko se zgražamo! Zadržni ste obsesili osem in zdaj sedem kristjanov. To je grodo. Kako bi vam odpustili? Protestiramo, da bi Turki obežali kristjane! Ali nismo mi dobri za to delo? Zahtevamo, da Turki obežajo le Turke, obežanje kristjanov pa prepustite kristjanom! Zakaj imamo mi vesala?...

Jugoslovanska krona je mirno v Gospodu zaspala. Njeno gorko mesto je pa vzel dinar. (Kdaj zaspi dinar, bomo poročali.)

Predsednik trgovske zbornice v Illinoisu pravi, da "nekdo" mora biti kaznovan zaradi smrti dvajsetih stavkokazov in gardistov v Herrinu neglede na izid herrinskega procesa.

Strinjamo se, mogočni mister prezident, strinjamo! Zakaj bi ta "nekdo" ne bila njega visokost mister Lester, ki je pravzaprav kriv cele afere?

Kako lepo je bilo vse zamljje no!

Trume amerikanizatorjev so šle na vzvišeno, rodoljubno delo. Trume so kajpada bile izbornoplačane, ampak to je postranska reč, ki nima nič opravka s patriotizmom, razumete! — Sveta ideja je bila: mlačni tujerodci se imajo vsvečer sleči, zjutraj pa oblečejo temne hlače pravega pristnega amerišanstva.

Naenkrat je pa vrag vzel vse. Gospodje, ki plačujejo svoje vojskine trume, so zapiskali in zavpili: Stoj! Nič več amerikaniziranja! Amerikanec je gospod. Ako bomo vsi Američani in vsi gospodje, kdo po pa pri plavžih garal? Kdo bo jarko in v jamah kopal? — Proč s amerikaniziranjem! Inozemci morajo ostati inozemci — garači!

In tako, bratje moji, je sveta ideja amerikanizma storila vražji konec. Dobrodošli zdaj vsi neamerikaniziranci! Čim bolj izgleda inozemski in čim manj več, da je v ustavi zapisano, da so "vsiljudje rode z enakimi pravicami", tem boljji delavci si — s pogojem seveda, če si sami znižajo merdo in nategnejo delavniki. Kajti pravi pristni Američani so le kapitalisti in lizumi, vsi drugi pa so garači.

K. T. B.

PIŠMA NA POŠTI

v Chicagu imajo sledeči rojaki: Bogdanšč Tomaž, št. 921, Nikole Dujmovič, št. 946, Dunkovich Dimid, št. 947, Jurec Alekander, št. 992, M. Kaplan, št. 994, Kujrovich Henrik, št. 1013, Mihajlevič Tomas, št. 1036, Schneider Katka, št. 1082, John Sok, št. 1092, Tesar V, št. 1108, Vukovic Mile, št. 1121 in Jožef Zima, št. 1134. Pisma dobita na glavni pošti v veli z Adams ceste. Poleg tekoče številke je treba povedati tudi kraj, odkoder pismo prihaja.

Ivan Cankar:

Pobratimi.

Mnogokdaj se primeri, da se v enem samem trenutku odpro vsa arca in skozi široka vrata prikipi duša v lica, v oči in na jezik, tako da so si ljudje mahoma podobni kakor brat bratu; ker bratje so si v najglobljih globočinah. Združijo se v veliki radosti, ali v silni bolešti, v blagoslovu ene milosti, pod težo enega udarca; vsi glasovi so en sam vrisk, en sam vzdih. Ena luč obžari obraze in v njenem svitu so si vsi enaki, so vsi enako spomladani, ali enako mrtvaški.

Časih odpadne narahlo prislonjene duri src le bežen dih; prikaže se le ozka, svetla spranja, komaj za hip, toda prikaže se. Zgodi se v gledališču, zgodi se na cesti, da se spogledajo ter se smehljaje pozdravijo tuji ob eni sami besedi, ki je ljuba vsem, ob enem samem veseljem solnčnem žarku, ki je nepričakovano zablistel izza oblakov. Pozdravili so se in koj so si tuji, ne poznajo se, ne mislijo več drug na drugega; svetla spranja je ugasnila, tih so se zapirle duri. Ali kakor je bil bežen tisti trenutek, bratje so si bili v njem in sree se je poljubilo s srecem.

Kadar pa buti v vrata vihar, jih odpre siloma in sunkoma nastaja, da zaječe in se stresejo v tečajih, takrat ni več nobenih skrivnosti; kar bi drugače molčalo navekomaj, privre kvišku brez strahu. Sree, prej zaklenjene izbe, so prostrane, svetle veže, kamor stopi s ceste, kogar je volja. "Ob tisti uri so se ljudje, ki se prej nikoli niso videli, kar na ošitnem trgu objemali in poljubovali." Čegava je bila roka, ki je samolastno odprla vrata zakle, njenih človeških srec Ni zapisano in tudi ni poglavitna stvar. Poglavitna stvar je, da so se ob tisti uri ljudje objemali in poljubovali, da so se spoznali v svojem bratstvu. Sree hrepeni in čaka željno, da bi se smelo razodeti sree, tako da bi se zrušili vsi jezovi in bi se do kaplje prelilo drugo v drugo. Bog ušliš to željo po svoji modrosti, kadar je čas, in pošlje na svet nezasišano radost, ali brezmejno gorjo.

Med jetniki sem bil in v spominu komaj še razločim obraz od obraza, glas od glasu. Vse oči so

gledale enako, ena skrb je bila v njih, ena bridkost, en strah, eno upanje. Poprej so si bili tuji, življenje jim je teklo v tako različnih, oddaljenih strugah, da bi se pač nikoli ne bile srečale, nikdar spojile; govorili so različne jezike, mislili različne misli, gospodje so bili in blapi. Zdalj so si bili blizu, so se spoznali od najtistih celic, kakor da so ležali nekoč v eni zibki. Kmalu so si bili podobni v lica in celo po govorici in hoji; ker sree so bila odprta in so bila eno ter so ustvarile le ena podoba. Tudi kadar so se sporekli med seboj do hudega, so se sporekli bratje; ni je bilo moči, tudi v njih samih ne, ki bi bila mogla zaloputniti duri, odprte na stečaj. Če se izlije iz tvojega sree le ena kaplja v sree človeka, ki gre mimo, ostane tam za zmerom, te za zmerom drži z njim, ki je morda že v grobu. Kadar se spomnim nauje, se spomnim na vse, vendarle razločim en sam obraz, ene same oči, ališim le en glas, ki mi je mil in ljub, kakor je bolesten in poln gremkobe.

Mnogokdaj se mi je sanjalo, da vidim brezčestna trupla, napočena na poljani, ki se razprostirajo brez konca. Ta trupla so okrvavljena in oblatena; toplo spomladansko solnce sijaje nanja, ali ne ganejo se. Vselej, kadar se mi je tako sanjalo, se mi je zdelo, da so ti bledi obrazi, ki več ne gledajo in več ne dihaajo, čisto enaki drug drugemu, kakor da je bila v zadnjem trenutku ena sama misel okamenela na vseh; in da se roke, te koščene in krvave roke, trdno oklepajo druga druge. Tako, s to zadnjo mislijo v srecu in na licu in s temi sklenjenimi rokami so se napotile duše pobratimov na ono stran.

Razbolele so moje oči, vsaka podoba se jim prikaže prevelika, prenasilna, morda celo popačena; ali če jih zatisnim, vidim toliko jasnejše, kar je: sree gleda z očmi, ki nikoli ne lažejo. Če stopim na cesto, se mi zdi, da nosijo ljudje očitno znamenje, vsi enako — kakor žebelj, s kladivom v čelo zabiti. Kdo ve, morda ima vsakdo med njimi še svoje posebne skrbi, še svoje posebno življenje tam kje za plotom, kakor nosi vsak svojo suknjo in svoj kloboč; to znamenje pa jih drži in brati, tako da ni nobene skrivnosti med njimi. Ena sama misel je, velika, težka

in grenka. Vse njih nehanje, vsaka beseda in vsak korak se ravna po neizprosnih ukazih te misli; njemu sužnji so. Časih morda poskušajo, da bi se otresli tega stranskega suženjstva; ali ne da se, niti s trenom trepalnice ne; še v amehu se razodeva, še v vinski popevki, še v pohotni kvanti. Kdor se upira tej misli, kdor bi ji hotel pobegniti kam vstran, v toploto, pod solnce, tisti je hinavec; in koj se mu na očeh in besedi pozna, da je hinavec. Naširoko so odprta sree in žalost se preliva v žalost, groza v grozo. Sreča tuja je daljnih krajev in nič ti ni tujega v njem. "Kako je tebi, moj brat?" ga pozdraviš; in že te je vram vprašanja.

Ali ura pride nekoč, ko bo odprta sree topel spomladanski veter, ko si bodo obrazi enaki v veselju, ne v bridkosti, ko se bodo ljudje pozdravljali s cvetjem ovenčani in z glorio ljubezni. "Kako je tebi, brat moj, ki si mi bil brat v bolešti?" Morda jih bo še nekaj, vsaj nekaj, ki bodo dočakali tisto blagoslovljeno uro. O, da bi bila med njimi tudi ti in jaz!

Slovenska politika v stari domovini.

Pred vojno na Dunaju.

V svojem kabinetu sedi ministrski predsednik grof Stuergh in piše. Nekdo potrka na vrata.

Na povabilo vstopi v kabinet Slovenec.

"Želite?" — vpraša grof Stuergh.

"Prihajam iz Slovenije s ponižno prošnjo za pomoč."

"S prošnjo? S kakšno pa?"

"Tako nekaj malega bi rad dobil. Kakšno milostno podporo, ne veliko. Sem tudi z malim zadovoljen."

"Podpora hočete in milost? Ja... hm... veste, pa meni se zdi, da vi Slovenci niste prav zvesti cesarju in državi..."

"Kaj, mi da nismo zvesti? Za druge sicer ne vem, ampak naša stranka, to je stranka x, ta je vselej bila in je najzvestejša in najbolj udana cesarju in državi. Kako je z drugimi strankami, tega ne vem — vsaj me razumete gos-

pod predsednik, kaj ne? Ampak naša stranka..."

"Da, da, verjamem, verjamem... Bomo videli... Nekaj milostne podpore torej, kaj ne?"

Predsednik rahlo migne z roko in Slovenec odide.

Čez nekaj minut zopet nekdo potrka.

Na povabilo vstopi v kabinet Slovenec.

"Želite?" — vpraša grof Stuergh.

"Prihajam iz Slovenije s ponižno prošnjo za pomoč."

"S prošnjo? S kakšno pa?"

"Tako nekaj malega bi rad dobil. Kakšno milostno podporo, ne veliko. Sem tudi z malim zadovoljen."

"Podpora hočete in milost? Ja... hm... veste, pa meni se zdi, da vi Slovenci niste prav zvesti cesarju in državi..."

"Kaj, mi da nismo zvesti? Za druge sicer ne vem, ampak naša stranka, to je stranka y, ta je vselej bila in je najzvestejša in najbolj udana cesarju in državi. Kako je z drugimi strankami, tega ne vem — vsaj me razumete, gospod predsednik, kaj ne? Ampak naša stranka..."

"Da, da, verjamem, verjamem... Bomo videli... Nekaj milostne podpore torej, kaj ne?"

Predsednik rahlo migne z roko in Slovenec odide.

Čez nekaj minut zopet nekdo potrka.

Na povabilo vstopi v kabinet Slovenec.

(Ponavlja se isti prizor kakor prej Slovenec pripada stranki z in govori tako kot prejinja dva. Tretjemu Slovencu je sledil še četrti in peti itd.)

Opoldne pa je vstopil v kabinet visok uradnik. In takrat je spregovoril grof Stuergh sledeče resnične osebe:

"Kakšni ljudje so to? Samo milost in milost! Niti eden pa ne zahteva svoje pravice! Čudni ljudje... in strašno umazane duše..."

Nato je stopil k umivalniku in si opral svoje roke.

Po vojni v Beogradu.

V svojem kabinetu sedi ministrski predsednik Nikola Pašić in piše. Nekdo potrka na vrata.

Na povabilo vstopi v kabinet Slovenec.

"Želite?" — vpraša Nikola Pašić.

"Dolazim iz Slovenije s ponižno prošnjo za pomoč."

"S prošnjo? S kakšno pa?"

"Tako nešto malo bi rad dobilo. Kakšno milostno podporo, ne veliko. Zadovoljan sam i s malom."

"Podpora hočete in milost? Hm... ovaj... znate, pa meni izgleda, da vi Slovenci niste posebno zvesti kralju in državi..."

"Kako? Šta velite? O, mi smo najverniji i najpokorniji hlapci i robovi! Mi smo najverniji, kažem! A oni drugi, znate, oni su lopovi, i to kakvi lopovi! Razumete-li, gospodine predsedniče? A naša partija, to jeste partija x, ova najbolja, ova..."

"Da, da, verujem — ovaj — verujem. — Onda nešto pare, je-li?"

Nikola Pašić rahlo migne z roko in Slovenec odide.

Čez nekaj minut zopet nekdo potrka.

Na povabilo vstopi v kabinet Slovenec.

"Želite?" — vpraša Nikola Pašić.

"Dolazim iz Slovenije s ponižno prošnjo za pomoč."

"S prošnjo? S kakšno pa?"

"Tako nešto malo bi rad dobilo. Kakšno milostno podporo, ne veliko. Zadovoljan sam i s malom."

"Podpora hočete in milost? Hm... ovaj... znate, pa meni izgleda, da vi Slovenci niste posebno zvesti kralju in državi..."

"Kako? Šta velite? O, mi smo najverniji i najpokorniji hlapci i robovi! Mi smo najverniji, kažem! A ovi drugi, znate, ovi su lopovi, i to kakvi lopovi! Razumete-li, gospodine predsedniče? A naša partija, to jeste partije y, ova najbolja ova..."

"Da, da, verujem — ovaj — verujem. — Onda nešto malo pare, je-li?"

Nikola Pašić rahlo migne z roko in Slovenec odide.

Čez nekaj minut zopet nekdo potrka.

Na povabilo vstopi v kabinet Slovenec.

(Ponavlja se isti prizor kakor prej Slovenec pripada stranki z in govori tako kot prejinja dva. Tretjemu Slovencu je sledil še četrti in peti itd.)

net visok uradnik. In takrat je spregovoril Nikola Pašić sledeče umestne besede:

"Pa to banda jedna! Niko ne traži svoje pravo, oni samo mole (= prosijo) i mole... a nezna-ju, šta veli Prešernu:

"Slovenec že mori Slovenca, brata—

Kako strašna alepota je človeka!"

"Avtonomist."

"Kako smo izgubili najboljši del trgovske mornarice." — Pod tem naslovom prinaša beogradski dnevnik sledeči članek:

"Na mirovni konferenci v Parizu so zastopali naše pomorstvo eksperti, ki so se sami izbrali in so bili zastopniki poedinih privatnih zainteresiranih družb. Razumljivo je torej, da njihovi predlogi niso bili objektivni, nego samo za interese njih gospodarjev.

Ko so na Primorskem pričeli uvidevati, da ekspertom v Parizu ni za javno dobrobit, temveč samo posamezne interese, so podvzeli akcijo, da bi rešili vsaj mornarsko družbo "Adria", v katerem je bilo vpisanih največ mornarjev jugoslovanske narodnosti. Čeprav je bila "Adria" mafijska prekmorska družba, se je moralo vpoštevati vsaj naše ljudi, katerih je bilo 91 odstotkov vsa ga moštva na ladajah te družbe in so delali skozi 40 let za družbin dobrobit.

Akcija je bila uspešna, da se odkupi prekmorska družba "Adria" za Jugoslavijo, a tedaj je nastopil "dober" jugoslovanski državnik Kosta Stojanović, minister za finance, ki je akcijo onemogočil.

Kmalu na to je bila podpisana pogodba med Trumbićem in Bertolinijem in vprašanje mornarice je bilo za Jugoslavijo definitivno rešeno, tako, da je "Adria" pripadla Italijanom. Jugoslovanski državniki so torej rešili tako, da je bilo na škodo njih lastni državi. Mornarji pri družbi "Adria" so bili vsi odpušteni, čeprav so jo pravzaprav oni tvorili. Razočarani so se obrnili na Trumbića, ki je bil baš tedaj v Beogradu in ta je brzojavno obvestil hrvaškega bana Luginjo, da dobi odškodnino. Na izpolnitev te obljube mornarji še danes čakajo.

Nekatere mornarske družbe, ki so bile pravočasne, so dobile, kar so iskale in ni jim bilo treba predati parnikov italijanski vladi. Tako so se združili v zvezo z imenom "Zveza jugoslovanskih brobdolastnikov" v Trstu, na čelu katere pa so še danes tuji. Tajnik te zveze je sicer sposoben kapitan, ki pa ne razume našega jezika in niti ni jugoslovanski državljan. Ta zveza je pravzaprav jugoslovanska državna last in teko je razumeti, zakaj jugoslovanska vlada ne zahteva, da se premešči v kako njeno pristanišče ter zahteva zaposlitev svojih lastnih uradnikov, ki ima dovolj brezposelnih. Seveda tam vlečejo plače v lirah, ki jih kupujejo v Beogradu ter jim jih pošiljajo v oblikah visoke subvencije."

Nekateri mornarske družbe, ki so bile pravočasne, so dobile, kar so iskale in ni jim bilo treba predati parnikov italijanski vladi. Tako so se združili v zvezo z imenom "Zveza jugoslovanskih brobdolastnikov" v Trstu, na čelu katere pa so še danes tuji. Tajnik te zveze je sicer sposoben kapitan, ki pa ne razume našega jezika in niti ni jugoslovanski državljan. Ta zveza je pravzaprav jugoslovanska državna last in teko je razumeti, zakaj jugoslovanska vlada ne zahteva, da se premešči v kako njeno pristanišče ter zahteva zaposlitev svojih lastnih uradnikov, ki ima dovolj brezposelnih. Seveda tam vlečejo plače v lirah, ki jih kupujejo v Beogradu ter jim jih pošiljajo v oblikah visoke subvencije."

Nekateri mornarske družbe, ki so bile pravočasne, so dobile, kar so iskale in ni jim bilo treba predati parnikov italijanski vladi. Tako so se združili v zvezo z imenom "Zveza jugoslovanskih brobdolastnikov" v Trstu, na čelu katere pa so še danes tuji. Tajnik te zveze je sicer sposoben kapitan, ki pa ne razume našega jezika in niti ni jugoslovanski državljan. Ta zveza je pravzaprav jugoslovanska državna last in teko je razumeti, zakaj jugoslovanska vlada ne zahteva, da se premešči v kako njeno pristanišče ter zahteva zaposlitev svojih lastnih uradnikov, ki ima dovolj brezposelnih. Seveda tam vlečejo plače v lirah, ki jih kupujejo v Beogradu ter jim jih pošiljajo v oblikah visoke subvencije."

Nekateri mornarske družbe, ki so bile pravočasne, so dobile, kar so iskale in ni jim bilo treba predati parnikov italijanski vladi. Tako so se združili v zvezo z imenom "Zveza jugoslovanskih brobdolastnikov" v Trstu, na čelu katere pa so še danes tuji. Tajnik te zveze je sicer sposoben kapitan, ki pa ne razume našega jezika in niti ni jugoslovanski državljan. Ta zveza je pravzaprav jugoslovanska državna last in teko je razumeti, zakaj jugoslovanska vlada ne zahteva, da se premešči v kako njeno pristanišče ter zahteva zaposlitev svojih lastnih uradnikov, ki ima dovolj brezposelnih. Seveda tam vlečejo plače v lirah, ki jih kupujejo v Beogradu ter jim jih pošiljajo v oblikah visoke subvencije."

Nekateri mornarske družbe, ki so bile pravočasne, so dobile, kar so iskale in ni jim bilo treba predati parnikov italijanski vladi. Tako so se združili v zvezo z imenom "Zveza jugoslovanskih brobdolastnikov" v Trstu, na čelu katere pa so še danes tuji. Tajnik te zveze je sicer sposoben kapitan, ki pa ne razume našega jezika in niti ni jugoslovanski državljan. Ta zveza je pravzaprav jugoslovanska državna last in teko je razumeti, zakaj jugoslovanska vlada ne zahteva, da se premešči v kako njeno pristanišče ter zahteva zaposlitev svojih lastnih uradnikov, ki ima dovolj brezposelnih. Seveda tam vlečejo plače v lirah, ki jih kupujejo v Beogradu ter jim jih pošiljajo v oblikah visoke subvencije."

Nekateri mornarske družbe, ki so bile pravočasne, so dobile, kar so iskale in ni jim bilo treba predati parnikov italijanski vladi. Tako so se združili v zvezo z imenom "Zveza jugoslovanskih brobdolastnikov" v Trstu, na čelu katere pa so še danes tuji. Tajnik te zveze je sicer sposoben kapitan, ki pa ne razume našega jezika in niti ni jugoslovanski državljan. Ta zveza je pravzaprav jugoslovanska državna last in teko je razumeti, zakaj jugoslovanska vlada ne zahteva, da se premešči v kako njeno pristanišče ter zahteva zaposlitev svojih lastnih uradnikov, ki ima dovolj brezposelnih. Seveda tam vlečejo plače v lirah, ki jih kupujejo v Beogradu ter jim jih pošiljajo v oblikah visoke subvencije."

Nekateri mornarske družbe, ki so bile pravočasne, so dobile, kar so iskale in ni jim bilo treba predati parnikov italijanski vladi. Tako so se združili v zvezo z imenom "Zveza jugoslovanskih brobdolastnikov" v Trstu, na čelu katere pa so še danes tuji. Tajnik te zveze je sicer sposoben kapitan, ki pa ne razume našega jezika in niti ni jugoslovanski državljan. Ta zveza je pravzaprav jugoslovanska državna last in teko je razumeti, zakaj jugoslovanska vlada ne zahteva, da se premešči v kako njeno pristanišče ter zahteva zaposlitev svojih lastnih uradnikov, ki ima dovolj brezposelnih. Seveda tam vlečejo plače v lirah, ki jih kupujejo v Beogradu ter jim jih pošiljajo v oblikah visoke subvencije."

Nekateri mornarske družbe, ki so bile pravočasne, so dobile, kar so iskale in ni jim bilo treba predati parnikov italijanski vladi. Tako so se združili v zvezo z imenom "Zveza jugoslovanskih brobdolastnikov" v Trstu, na čelu katere pa so še danes tuji. Tajnik te zveze je sicer sposoben kapitan, ki pa ne razume našega jezika in niti ni jugoslovanski državljan. Ta zveza je pravzaprav jugoslovanska državna last in teko je razumeti, zakaj jugoslovanska vlada ne zahteva, da se premešči v kako njeno pristanišče ter zahteva zaposlitev svojih lastnih uradnikov, ki ima dovolj brezposelnih. Seveda tam vlečejo plače v lirah, ki jih kupujejo v Beogradu ter jim jih pošiljajo v oblikah visoke subvencije."

Nekateri mornarske družbe, ki so bile pravočasne, so dobile, kar so iskale in ni jim bilo treba predati parnikov italijanski vladi. Tako so se združili v zvezo z imenom "Zveza jugoslovanskih brobdolastnikov" v Trstu, na čelu katere pa so še danes tuji. Tajnik te zveze je sicer sposoben kapitan, ki pa ne razume našega jezika in niti ni jugoslovanski državljan. Ta zveza je pravzaprav jugoslovanska državna last in teko je razumeti, zakaj jugoslovanska vlada ne zahteva, da se premešči v kako njeno pristanišče ter zahteva zaposlitev svojih lastnih uradnikov, ki ima dovolj brezposelnih. Seveda tam vlečejo plače v lirah, ki jih kupujejo v Beogradu ter jim jih pošiljajo v oblikah visoke subvencije."

Nekateri mornarske družbe, ki so bile pravočasne, so dobile, kar so iskale in ni jim bilo treba predati parnikov italijanski vladi. Tako so se združili v zvezo z imenom "Zveza jugoslovanskih brobdolastnikov" v Trstu, na čelu katere pa so še danes tuji. Tajnik te zveze je sicer sposoben kapitan, ki pa ne razume našega jezika in niti ni jugoslovanski državljan. Ta zveza je pravzaprav jugoslovanska državna last in teko je razumeti, zakaj jugoslovanska vlada ne zahteva, da se premešči v kako njeno pristanišče ter zahteva zaposlitev svojih lastnih uradnikov, ki ima dovolj brezposelnih. Seveda tam vlečejo plače v lirah, ki jih kupujejo v Beogradu ter jim jih pošiljajo v oblikah visoke subvencije."

Nekateri mornarske družbe, ki so bile pravočasne, so dobile, kar so iskale in ni jim bilo treba predati parnikov italijanski vladi. Tako so se združili v zvezo z imenom "Zveza jugoslovanskih brobdolastnikov" v Trstu, na čelu katere pa so še danes tuji. Tajnik te zveze je sicer sposoben kapitan, ki pa ne razume našega jezika in niti ni jugoslovanski državljan. Ta zveza je pravzaprav jugoslovanska državna last in teko je razumeti, zakaj jugoslovanska vlada ne zahteva, da se premešči v kako njeno pristanišče ter zahteva zaposlitev svojih lastnih uradnikov, ki ima dovolj brezposelnih. Seveda tam vlečejo plače v lirah, ki jih kupujejo v Beogradu ter jim jih pošiljajo v oblikah visoke subvencije."

Nekateri mornarske družbe, ki so bile pravočasne, so dobile, kar so iskale in ni jim bilo treba predati parnikov italijanski vladi. Tako so se združili v zvezo z imenom "Zveza jugoslovanskih brobdolastnikov" v Trstu, na čelu katere pa so še danes tuji. Tajnik te zveze je sicer sposoben kapitan, ki pa ne razume našega jezika in niti ni jugoslovanski državljan. Ta zveza je pravzaprav jugoslovanska državna last in teko je razumeti, zakaj jugoslovanska vlada ne zahteva, da se premešči v kako njeno pristanišče ter zahteva zaposlitev svojih lastnih uradnikov, ki ima dovolj brezposelnih. Seveda tam vlečejo plače v lirah, ki jih kupujejo v Beogradu ter jim jih pošiljajo v oblikah visoke subvencije."

Nekateri mornarske družbe, ki so bile pravočasne, so dobile, kar so iskale in ni jim bilo treba predati parnikov italijanski vladi. Tako so se združili v zvezo z imenom "Zveza jugoslovanskih brobdolastnikov" v Trstu, na čelu katere pa so še danes tuji. Tajnik te zveze je sicer sposoben kapitan, ki pa ne razume našega jezika in niti ni jugoslovanski državljan. Ta zveza je pravzaprav jugoslovanska državna last in teko je razumeti, zakaj jugoslovanska vlada ne zahteva, da se premešči v kako njeno pristanišče ter zahteva zaposlitev svojih lastnih uradnikov, ki ima dovolj brezposelnih. Seveda tam vlečejo plače v lirah, ki jih kupujejo v Beogradu ter jim jih pošiljajo v oblikah visoke subvencije."

Nekateri mornarske družbe, ki so bile pravočasne, so dobile, kar so iskale in ni jim bilo treba predati parnikov italijanski vladi. Tako so se združili v zvezo z imenom "Zveza jugoslovanskih brobdolastnikov" v Trstu, na čelu katere pa so še danes tuji. Tajnik te zveze je sicer sposoben kapitan, ki pa ne razume našega jezika in niti ni jugoslovanski državljan. Ta zveza je pravzaprav jugoslovanska državna last in teko je razumeti, zakaj jugoslovanska vlada ne zahteva, da se premešči v kako njeno pristanišče ter zahteva zaposlitev svojih lastnih uradnikov, ki ima dovolj brezposelnih. Seveda tam vlečejo plače v lirah, ki jih kupujejo v Beogradu ter jim jih pošiljajo v oblikah visoke subvencije."

Nekateri mornarske družbe, ki so bile pravočasne, so dobile, kar so iskale in ni jim bilo treba predati parnikov italijanski vladi. Tako so se združili v zvezo z imenom "Zveza jugoslovanskih brobdolastnikov" v Trstu, na čelu katere pa so še danes tuji. Tajnik te zveze je sicer sposoben kapitan, ki pa ne razume našega jezika in niti ni jugoslovanski državljan. Ta zveza je pravzaprav jugoslovanska državna last in teko je razumeti, zakaj jugoslovanska vlada ne zahteva, da se premešči v kako njeno pristanišče ter zahteva zaposlitev svojih lastnih uradnikov, ki ima dovolj brezposelnih. Seveda tam vlečejo plače v lirah, ki jih kupujejo v Beogradu ter jim jih pošiljajo v oblikah visoke subvencije."

Nekateri mornarske družbe, ki so bile pravočasne, so dobile, kar so iskale in ni jim bilo treba predati parnikov italijanski vladi. Tako so se združili v zvezo z imenom "Zveza jugoslovanskih brobdolastnikov" v Trstu, na čelu katere pa so še danes tuji. Tajnik te zveze je sicer sposoben kapitan, ki pa ne razume našega jezika in niti ni jugoslovanski državljan. Ta zveza je pravzaprav jugoslovanska državna last in teko je razumeti, zakaj jugoslovanska vlada ne zahteva, da se premešči v kako njeno pristanišče ter zahteva zaposlitev svojih lastnih uradnikov, ki ima dovolj brezposelnih. Seveda tam vlečejo plače v lirah, ki jih kupujejo v Beogradu ter jim jih pošiljajo v oblikah visoke subvencije."

Nekateri mornarske družbe, ki so bile pravočasne, so dobile, kar so iskale in ni jim bilo treba predati parnikov italijanski vladi. Tako so se združili v zvezo z imenom "Zveza jugoslovanskih brobdolastnikov" v Trstu, na čelu katere pa so še danes tuji. Tajnik te zveze je sicer sposoben kapitan, ki pa ne razume našega jezika in niti ni jugoslovanski državljan. Ta zveza je pravzaprav jugoslovanska državna last in teko je razumeti, zakaj jugoslovanska vlada ne zahteva, da se premešči v kako njeno pristanišče ter zahteva zaposlitev svojih lastnih uradnikov, ki ima dovolj brezposelnih. Seveda tam vlečejo plače v lirah, ki jih kupujejo v Beogradu ter jim jih pošiljajo v oblikah visoke subvencije."

Nekateri mornarske družbe, ki so bile pravočasne, so dobile, kar so iskale in ni jim bilo treba predati parnikov italijanski vladi. Tako so se združili v zvezo z imenom "Zveza jugoslovanskih brobdolastnikov" v Trstu, na čelu katere pa so še danes tuji. Tajnik te zveze je sicer sposoben kapitan, ki pa ne razume našega jezika in niti ni jugoslovanski državljan. Ta zveza je pravzaprav jugoslovanska državna last in teko je razumeti, zakaj jugoslovanska vlada ne zahteva, da se premešči v kako njeno pristanišče ter zahteva zaposlitev svojih lastnih uradnikov, ki ima dovolj brezposelnih. Seveda tam vlečejo plače v lirah, ki jih kupujejo v Beogradu ter jim jih pošiljajo v oblikah visoke subvencije."

Nekateri mornarske družbe, ki so bile pravočasne, so dobile, kar so iskale in ni jim bilo treba predati parnikov italijanski vladi. Tako so se združili v zvezo z imenom "Zveza jugoslovanskih brobdolastnikov" v Trstu, na čelu katere pa so še danes tuji. Tajnik te zveze je sicer sposoben kapitan, ki pa ne razume našega jezika in niti ni jugoslovanski državljan. Ta zveza je pravzaprav jugoslovanska državna last in teko je razumeti, zakaj jugoslovanska vlada ne zahteva, da se premešči v kako njeno pristanišče ter zahteva zaposlitev svojih lastnih uradnikov, ki ima dovolj brezposelnih. Seveda tam vlečejo plače v lirah, ki jih kupujejo v Beogradu ter jim jih pošiljajo v oblikah visoke subvencije."

Nekateri mornarske družbe, ki so bile pravočasne, so dobile, kar so iskale in ni jim bilo treba predati parnikov italijanski vladi. Tako so se združili v zvezo z imenom "Zveza jugoslovanskih brobdolastnikov" v Trstu, na čelu katere pa so še danes tuji. Tajnik te zveze je sicer sposoben kapitan, ki pa ne razume našega jezika in niti ni jugoslovanski državljan. Ta zveza je pravzaprav jugoslovanska državna last in teko je razumeti, zakaj jugoslovanska vlada ne zahteva, da se premešči v kako njeno pristanišče ter zahteva zaposlitev svojih lastnih uradnikov, ki ima dovolj brezposelnih. Seveda tam vlečejo plače v lirah, ki jih kupujejo v Beogradu ter jim jih pošiljajo v oblikah visoke subvencije."

Nekateri mornarske družbe, ki so bile pravočasne, so dobile, kar so iskale in ni jim bilo treba predati parnikov italijanski vladi. Tako so se združili v zvezo z imenom "Zveza jugoslovanskih brobdolastnikov" v Trstu, na čelu katere pa so še danes tuji. Tajnik te zveze je sicer sposoben kapitan, ki pa ne razume našega jezika in niti ni jugoslovanski državljan. Ta zveza je pravzaprav jugoslovanska državna last in teko je razumeti, zakaj jugoslovanska vlada ne zahteva, da se premešči v kako njeno pristanišče ter zahteva zaposlitev svojih lastnih uradnikov, ki ima dovolj brezposelnih. Seveda tam vlečejo plače v lirah, ki jih kupujejo v Beogradu ter jim jih pošiljajo v oblikah visoke subvencije."

net visok uradnik. In takrat je spregovoril Nikola Pašić sledeče umestne besede:

"Pa to banda jedna! Niko ne traži svoje pravo, oni samo mole (= prosijo) i mole... a nezna-ju, šta veli Prešernu:

"Slovenec že mori Slovenca, brata—